

עם סיום ספר בראשית מוצע לקיים בגן מסיבת סיום, כפי שנהוג לחגוג בסיום הלימוד של מסכת בעת סיום מסכת אומרים: "הדרן עלך מסכת... והדרן עלך דעתך עלך מסכת... דעתך עלך" וכו'. יש המפרשים את המילה "הדרן" מלשון הדר, ופי' כלומר, "זיפינו עלך וזיפיך עלינו" (הדרן הוא בתלמוד תורה). ויש המפרשים את המילה "הדרן" במשמעות של חזרה - "נחזור אליך מסכת ואת תחזיר אלינו, ואין אנו נפרדים ממך לעולם". "דעתך עלך... דעתך עלך" משמעו "לא נשכח ממך (מסכת...) ואל תשכחי מאתנו". הברכה הנאמרת בסיום מסכת היא: "יהי רצון מלפניך ה' אלהינו... כשם שעזרתני לסיים מסכת... כן תעזרי להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסיימם, ללמוד וללמד, לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה..."

בשעת הקריאה בתורה בבית הכנסת, עם סיום הפסוק האחרון של כל חומש עומד כל הקהל על רגליו וקורא "חזק חזק ונתחזק".

אפשר לנהוג לפי מתכונות אלו בסיום ספר בראשית. מן הראוי לארגן אירוע חגיגי שיאופיין באווירה חגיגית, בסעודה, באחת מן האמירות (מומלץ לבחור באמירה "נחזור אלך...") בברכה, בדברי תורה, בשיר קודש, בריקודים, בחידונים, בהמחזות, בסיפור היחידה האחרונה בספר בראשית ובקריאת פסוקים ראשונים מספר שמות.

הצעות ליצירת אוירה חגיגית

לכבוד המאורע חשוב לעורר תכונה בקרב הילדים ולשוות לזן מראה חגיגי, שיתבטא בתערוכה של ספרי בראשית או של ספרי תורה קטנים ומגוללים שהילדים יבאו, וכן בתצוגה של עבודות הילדים. להלן הצעות לקישוט הגן:

- * תצוגה של ציורי ילדים שנאספו במהלך השנה או ציורים שהילדים עיירו לכבוד האירוע: סיפור שהרשים אותם באופן מיוחד או "הסיפור שאהבתי ביותר". את הסיפורים אפשר לתלות על פי רצף כרונולוגי על גבי לוח שבתחתיתו הכותרות "חזק חזק ונתחזק" ו"ספר בראשית תם". רצוי לשתף את הילדים בתליית הציורים, כך שתהיה להם הזדמנות נוספת לשחזר את הסיפורים ואת הרצף - מה קדם למה - ולשוחח על כך.
- * תצוגה של עבודות קבוצתיות שנעשו ונשמרו לקראת האירוע, ולידם צילומים מתהליך הכנת העבודות בשלבים השונים.
- * תמונת קיר משותפת שהתקבלה מצירוף של עבודות אישיות על נושא אחד.

תוכן תומך

* הידועים ש	
זיקות	-
תארים	-
רמיזים	-
שקפים	-
רמיזים	-
ישיבה	-
תולדות	-
זיקות	-
אתר	-
כתוב	-
לחן	-
מידות	-
אות	-
זיקות	-
חשי	-
דינים	-
ותיק	-
חשי	-
מת	-
לית	-
ריקנות	*
קריאה	*
אמנו	*
עמ	-
תולדות	*

* תצוגה של "סיפורים" שכוונו בפינו או בניית [פלסטילינן]. אפשר למרווח את הטינויות בדבוק פלסטילי

המסייע להתקשות הטינויות ונותן לה ברק.

אפשר להציג את הסיפורים המכוונים על משטחים מתאימים שישמשו כעין תפאורת רקע. למשל בספור גרוש הגר אפשר להעמיד את הדמויות על רקע המדבר. כמו כן אפשר להציג אותם בתוך

קופסאות שקופות.

* תצוגה של צלומים אישיים של כל ילד בשעה שהוא עסוק בספר התורה, כגון:

- מתנסה בכתיבה בקולמוס וברזו על גבי קלף.

- אחוז ספר תורה בידו.

- קורא בספר תורה פתוח ומצביע על מקום הקריאה בעזרת אצבע מכסף.

- עטוף בטלית בשעת הוצאת ספר תורה מארון הקודש.

* תערוכה של עבודות ילדים והורים שהוכנו כסדנה בגן, עבודות שטוחות או תלת ממדיות.
* תצוגה של ציורי ילדים בצורת גופים [גרף נוצר על ידי הדבקה של ציורי ילדים זה מעל זה במאונך

ומעלילה כותרת], כגון:

- סיפורים שאהבנו

- סיפורי תורה עצובים

- סיפורי תורה שמחים

- סיפורים שבהם מוזכרים האבות

- סיפורים שבהם מוזכרות האמהות

- סיפורים שיש בהם פרידה

- סיפורים שהתרחשו על יד באר

- סיפורי חלומות

- גרף אישי: סיפורים על פי נושאים שהוצעו לילד או סיפורים שבהם מסופר על חיות, על ילדים וכד'.

* תצוגה של יצירות אמנות על נושאים מספר בראשית או צלומים של מקומות ואתרים. החורים יסייעו

לילדיהם באיסוף היצירות והצלומים.

אפשר להציג אותם באלבומים או בתערוכה על פי נושאים.

תוכן המסיבה

* חידונים שונים:

- זיהוי אביזרים או פריטי לבוש: הילדים יתבקשו לשייך את האביזרים לסיפורים ולהציג את האירועים.
- רמזים מצוירים מהסיפורים: אפשר לצייר במהלך החוגגה ציור סכמתי של הרמזים, או להציג שקפים מצוירים או שקופיות של רמזים. הילדים יזהו את הסיפור ויספרו אותו בקצרה.
- רמזים קוליים: אפשר להשמיע קטעים משירים מוכרים המזכירים את סיפורי בראשית, כגון: "ושאבתם מים בששון", "נערה טובה יפת עיניים", "שה וגדל, גדל ושק, יצאו יחדיו אל השדה". הילדים יספרו את הסיפור שהמוסיקה מזכירה להם.
- זיהוי דמויות - מי אני: הגננת תכין דמויות של זכר ונקבה בלבוש אופייני לתקופה, והילדים יזהו את הדמויות על פי הפריטים הרלוונטיים המתחלפים.
- כתבי חידה: הילדים יחברו כתבי חידה וישמיעו אותם במהלך החוגגה. ילדים שמתביישים אפשר להקליט מראש ולהשמיע את ההקלטה.
- חידון פנטומימה: הילדים יכינו פנטומימה וציגו אותה, והצופים יתבקשו לאחות את הסיפור ולספר אותו.
- זיהוי דמויות על פי אמירותיהן: למשל, מי אמר "הלעיטני נא מן האדום האדום הזה"?
- השלמת ציטוטים חשובים: למשל: "הקול קול יעקב..."
- דימוי של מחשבות או של שיחות: לדמויות מספר בראשית מוסיפים "בעות" מחשבה או דיבור, והילדים יתבקשו לדמיון שיחה בין שתי דמויות: שיחה בין קין והבל, בין אברהם והגר וכו'.
- השלמת תצרפים [פאזלים]: אפשר להכין תצרפים על ידי הגדלה של תמונות אמנותיות על נושאים מהתנ"ך וגזירתן. הילדים וההורים יצרפו את התצרף לתמונה שלמה, והילדים יספרו את הסיפור להורים.

* ריקודים: ריקוד הרעות, ריקוד רועי הצאן, ריקוד שואבות המים, ריקודים שונים על פי שירי קודש.

* קריאה בטעמי המקרא: השמעת קטע מתחילת ספר בראשית וקטע מסיומו (בשיתוף ההורים).

* אפשר להכין מסיבה בעלת אופי סדנאי:

- פעילויות סביב מוקדים*:

* תודת לעליזה רון מהמיישוב "אלעזר" ולרקפת כהן מהמיישוב "בית חגי" על הצעה זו.

המקודים ייווצרו באמצעות אותלים שיוכנו מבידי יוטה ארוכים (או ממתות נייר) הקשורים במרכז ומחוברים לתקרה. על כל אוהל יש לתלות שלט למי שיך האוהל: אוהל שרף, אוהל אברהם וכו'. בכל אוהל תיעשה פעילות המאפיינת את הדמות. למשל, באוהל אברהם יעסקו במצוות הכנסת אורחים.

לחלופין, במקום אוהלים אפשר להכין בארות כמספר הסיפורים שבהם מוזכרת באר. חשוב להכין את הילדים מראש לכל הפעילויות הסדנאיות כדי לעורר בהם התלהבות ומעורבות. כך גם בעת הכנת האבזורים – חשוב לשתף את הילדים, הן כדי שיוכלו להתרכז בתוכן הדברים בזמן הפעילות עם החורים והן כדי למנוע התארכות של הפעילות מעבר לזמן הרצוי.

הצגה קבוצתית של הורים וילדים:
- כל קבוצה תקבל קטע מצולם מספר בראשית, דף הנחיות ואבזורים המתאימים לסיפור. הקבוצה תחלק בין משתתפיה את התפקידים השונים ותמחזי את המסופר. אפשר ללוות את ההצגה במוסיקת רקע שקטה או במוסיקה המושתאמת לנושא. לדוגמה: הנושא – חלומות יוסף. הטקסט המצורף – פרק ל', פסוקים א-יא. האבזורים: כתרים ועליהם שמשן, ירח ומוכבים, שיכולים, כתונת פסים.

הצעה לסיפור היחידה האחרונה בספר בראשית

יעקב מת והבנים שלו העלו אותו לארץ ישראל כדי לקבור אותו במערת המכפלה, במערת שקנה אברהם, חסבא שלן, ושבה קבורים האבות והאמהות. היה זה יום עצוב מאוד לבני יעקב, שאהבו מאוד את אבא שלהם ועכשיו היו צריכים לזיפרד ממנו ולשוב למצרים.
חדר חזרה היתה ארוכה והאחים היו עצובים. הם חשבו על אבא שלהם, הם חשבו גם על יוסף, המשנה למלך, איך הם התנהגו כלפיו ואיך הוא הציל אותם.

פתאום הם התחילו לפחד ואמרו זה לא: "אבינו מת, אולי עכשיו יוסף ירצה להעניש אותנו על שלא התייחסנו אליו יפה ומכרנו אותו לישמעאלים, ולא יהיה מי שיגן עלינו". הם החליטו לדבר על כך עם יוסף בגלוי.
כשהגיעו האחים למצרים הם ניגשו אל יוסף ואמרו לו: "יעקב אבינו ציווח אותנו לפני מותו לגשת אליו ולומר לך: 'אנא סלח לנו. אהנו מוכנים להיות לך לעבדים ונלבד שתסלח לנו'".
יוסף שמע את דברי אחיו ובעיניו דומעות אמר להם: "אחי, אל תפחדו. אתם אולי רציתם לעשות לי רעה

אבל ה' התכוון לטובה. ה' רצה שאני אהיה במצרים כדי שתוכלו לבוא לכאן בזמן הרעב ויהיה לכם אוכל ויהיה לכם איפה לגור. אל תחששו, אני אדאג לכם ולבנים שלכם. אני אדאג שיהיה לכם כל מה שאתם צריכים".

שמעו האחים את דברי יוסף ונרגעו.

סיום

עם סיום ספר בראשית יאמרו כולם: "חזק חזק ונתחזק. ספר בראשית תם ואנו מתחילים ספר שמות. נוסף ונחזור אלך ספר בראשית ואתה תחזור אלינו, ואין אנתנו נפרדים ממך לעולם". והחורים יוסיפו תפילה: "יהי רצון מלפניך ה' אלוהינו... כשם שעזרת לילדינו לסיים ספר בראשית, כן תעזור להם להתחיל ספרים אחרים ולסיימם, ללמוד וללמד, לשמור ולעשות, את כל דברי תלמוד תורתך באהבה". אפשר להדפיס את התפילה והילדים יעטרו אותה, ובתגינה יגישו אותה לחורים והם יקראו את התפילה יחד בקול רם.

לאחר מכן יקרא אחד החורים את פסוקים א-ה מתוך פרק א של ספר שמות בטעמי המקרא. אחרי הקריאה יעברו לסעודת מצווה או לכיבוד קל. רצוי שגם הכיבוד יורכב ממטעמים המזכירים בספר בראשית: חלה, נזיד עדשים, מיץ ענבים וכד'.

